

complete Modfætninger som det ærede Medlem og jeg. Han ønsker at samle op for den daglige Tilvirkning til kunstneriske og store Formaaler, for at staae i Tilbedelse for dem, og jeg derimod ønsker, at, hvad der kan komme i Overskud fra Folkets daglige Arbejde, skal flyde til Folket og skaffe det Velbære hos sig selv og ikke gaae op i en forfængelig Tilbedelse af en Kunst, som ligger fjernt for den største Deel af Folket. Det har været mig hjært at høre, at han har mindet om Udbyttet af de tidligere Bestræbelser, de skæve Bestræbelser i den Retning. Dersom disse Bestræbelser havde ledsaget Statens Udvikling til Storhed, da vilde jeg sige, at de havde været der i rette Tid og paa rette Maade; men de gaae ved Siden af en idelig og idelig Tilbagegang, og det er et stort Spørgsmaal, hvorvidt deres Tilblivelse ikke hænger sammen med denne Tilbagegang, hvorvidt ikke Midlernes urigtige Anvendelse i disse forfængelighedens Retninger — thi det er forfængelighed, naar den lille vil naa de Store — ere Aarsagen til, at vor Skæbne i en Række af Aarhundreder har været saa ugunstig. Vi kalde den Konge stor, som tabte Land og byggede Borsen og Frederiksborg Slot. I denne vrangne Betragtningssmaade ligger vor Undergangs hele Historie. Vi kunne gaae i de største Gader, som t. Ex. Bredgaden, og see paa Hostellerne der og spørge, hvoraf ere de blevne byggede? De have dog havt eet Gode, idet de bragte Landet saa dybt ned, at man i Slutningen af forrige Aarhundrede maatte udvilde vore Landbøforhold, og give os Borgere istedetfor Trælle. Disse Bygninger staae som Monumenter fra den Tid; thi fra deres Opførelse har Landboernes Rød sin Oprindelse. Det blev paalagt de store Mænd, som eiede Godser og brugte Bønderne som Trælle, at bygge skønne Palaaer i Kjøbenhavn, og derfor maatte de tilintetgjøre Landets Marv og Kraft, og i Forbindelse med dette staaer den hele Retning, som man her forsværer saa stærkt. Naar vi nu skulle betragte, hvad vi i den Henseende skulle gjøre, saa skulle vi vel sondre det, som er det Væsentligere fra det, som kun er Skin (Hør!). Der er Forskjel paa at øde-

lem talte, som om min Idee eller mine Ord havde sigtet dertil — der er Forskjel paa at ødelægge et Bibliothek og et allerede ordnet Cabinet af Medailler og Samlinger af den Art, og med Maadehold at fortsætte det, men især er der en stor Forskjel derpaa og saa paa at bibeholde et Skin af en Have, som ligger saa fjernt, at man knapt sees den. Laa den her i Hovedstadens Nærhed, saa at man daglig vandrede der, skulde jeg ikke anvende et Ord paa, at den skulde ophøre, men den ligger fjernt herfra, saa at kun Faa kunne komme der, og kun de, der have mange Penge at give dertil, kunne faae den at see og have nogenstunde seet den. Det Forbillede, den skal give Folk for at drive Bøndehaver, skal ikke bringe Bøndehaverne vidt (Nei!). Af selve det Forslag, jeg har stillet, vil man imidlertid see, at, dersom den ikke bliver solgt tilligemed Slottet, har jeg paa ingen Maade forhindret, at et lignende Lystparti kan blive tilstede i denne Stov. Nu har det ærede Medlem vel sagt: „Naar det kommer ind under Forstsvæsenet og ikke bliver bevaret med kunstnerisk Sands, bliver det ikke længere bevaret med det samme Formaaler.“ Ja, der kan vistnok finde en Afvigelse Sted deri, men, siden vi nu tale om det, som vi først senere skulde afgjøre, saa skulle vi vel lægge Mærke til, at jeg i saa Henseende har gjort et Forbehold, idet jeg har foreslaaet en Gärtner ansat ved Fredensborg Lysthave til særligt Brug herved, som ikke herfor skal have videre, end at han kan ønske, naar han har været der i nogle Aar og øvet sig, at træde over i privat Tjeneste, hvor hans Kundskab da kunne komme Landet til Nytte. Det er et Gjennemgangsstadium for unge Mænd, som der kunne uddanne sig, og de ville netop udbrede Konsten; lade vi det derimod blive en Øpperstepræstis-Post i Gärtnerkonsten for en enkelt Mand, saa vil den Dannelse, som heraf udgaaer, være meget ringe. Naar det ærede Medlem iøvrigt siger, at han frygter for, at Forstsvæsenet skal tilplante de aabne Pletter i Haverne, saa vil jeg bede ham bereise vore Skove; da vil han see, at Forstsvæsenet meget godt veed at lade aabne Pletter blive tilbage, (Latter) og maaskee i altfor stor Mængde. Lad det først blive færdigt med at beplante de aabne